

Nelly Hansens tale ved Kvindekongressen i London

Taler

Nelly Hansen
Kvindesagsforkæmper

Sted

London

Omstændigheder

Oprindelig trykt i *Kvinden og Samfundet* årgang 15 (12), 1899, s. 178.

Talen er et uddrag af Nelly Hansens tale, der blev holdt på kvindekongressen i London d. 26. juni - 4. juli 1899.

De kvindelige Fagforeninger

Intet Sted er de mandlige industrielle Arbejdere bedre organiserede end i Danmark - ikke en Gang i England. Saa godt som enhver Haandværkssvend tilhører sin Fagforening og af faglærte Arbejdere findes i Virkeligheden ingen Ikkeforeningsmedlemmer.

Til Trods for de industrielle Arbejderes Organisation har Landets samlede Fagforeninger dog kun ca. 70,000 Medlemmer; 3,4 pCt. af Befolkningen. De engelske Fagf. har 1,600,000 Medlemmer eller 4 pCt. af Befolkningen; men denne tilsyneladende Overlegenhed for Englands Vedkommende mere end opvejes af den Omstændighed, at medens England er Verdens første Industriland, er Danmark et agerdyrkende Land, hvis Industri er ny og forholdsvis lille.

Men de danske Fagforeningers Styrke ligger i den Centralisation, som det er lykkedes at skabe, hvorved Foreningerne i de forskellige Fag er samlede i en eneste Organisation: „De samvirkende Fagforbund”, der omfatter hele Landet.

Arbejdsgiverne har imidlertid lært af Arbejderne og har dannet den mægtigste Arbejdsgiverorganisation, der eksisterer.

De har længe forberedt sig paa at rette et afgørende Slag mod Fagforeningerne, og endelig den 24. Maj i Aar iværksatte de en Lock-out, hvorved Halvdelen af

Landets industrielle Arbejdere blev brødløse, og Danmark befinder sig derved i en social Krig, der i Forhold til Størrelsen af Landets Industri er den største, der nogen Sinde er ført noget Sted.

De organiserede kvindelige Arbejdere i Danmark forstaaer, at Mændenes Kamp er deres Kamp, og de har derfor paalignet sig selv et Bidrag til de udelukkede af 10 pCt. af deres fattige Fortjeneste, *foruden* det Beløb, som Forretningsudvalget for „De samvirkende Fagforbund” i Følge sin Bemyndigelse har paalignet *alle* danske Fagforeninger.

De kvindelige Fagforeninger tilhører alle denne Organisation, ja adskillige eksisterer ikke længere som selvstændige Organisationer, men er gaaede sammen med Mændene i deres Fag og danner nu en Organisation sammen med dem.

De organiserede kvindelige Arbejdere i Danmark udgør et Antal af 11,000, nemlig 2,700 Tekstilarbejdere, 1,500 Skrædere, 1,500 Cigarmagere, 300 Bogbindere, 300 Bladbude, 250 Skomagere, 200 Kaabesyersker, 150 Sølv- og Guldarbejdere, 150 Linnedsyersker, 100 Korsetsyversker samt 2,300 Fabrikarbejdere samlede i „Det kvindelige Arbejderforbund”, foruden endnu ca. 2,000, som tilhører forskellige Fag og for de flestes Vedkommende staar i samme Fagforening som Mændene.

I Midten af 80erne blev de første evindelige Fagforeninger dannede. Mændenes Foreninger havde vel straks Begyndelsen af 70erne aabnet Adgangen for Kvinderne, men disse blev borte. Vi har i Danmark gjort den Erfaring, at de kvindelige Arbejdere lettest samles, naar de til at begynde med danner en Forening for dem selv.

Saaledes oprettede i 83-84-85 de kvindelige Cigarmagere, Herreskræddere og Vævere deres egne Fagforeninger og „Det kvindelige Arbejderforbund” dannedes. Cigarmagerne havde allerede den Gang opnaaet samme Løn som Mændene for del samme Arbejde, men Indrømmelsen eksisterede kun paa Papiret og blev aldrig gennemført, før Kvindernes Organisation var stærk nok til at fordre den respekteret.

I Tekstilindustrien var der i Haandvævenes Tid ganske vist nogen Forskel paa Lønnen, men efterhaanden som disse forsvandt, sank Mændenes Løn ned til samme Minimum som Kvindernes, og Mænd og Kvinder har siden arbejdet i

Fællesskab paa at hæve den igen.

I 1891, da de kvindelige Cigarmagere og Vævere havde oparbejdet deres Fagforeninger saaledes, at de havde den væsentligste Del af Fagets Udøvere inden for deres Rammer, gik de efter, forudgaaet Forhandling med Mændene ind i disses Organisationer, og begge Parter har siden staaet sig ved Samarbejdet og haft stort Udbytte deraf.

De kvindelige Arbejdere i disse to Fag var nu ved Hjælp af deres stærke Fagforeninger naaet videre end Kvinderne, saa vidt mig bekendt, er naaet i noget andet Land, idet de havde opnaaet samme Løn som de mandlige Arbejdere i Faget. Efterhaanden som Kendskabet hertil spredtes til de kvindelige Arbejdere i andre Fag, rejstes den ene Organisation efter den anden, indtil vi nu - som meddelt - har ca. 11,000 organiserede kvindelige Arbejdere, eller 16 pCt. af Fagforeningernes samlede Medlemstal.

Til Sammenligning kan anføres, at i Følge sidste Beretning fra England er af de engelske Fagforeningers 1,609,909 Medlemmer kun 7½ pCt. Kvinder.

Af Strejker har vi gennemgaaet adskillige. Den største af dem er de kvindelige Herreskrsedderes Lønkamp i Januar Maaned, der omfattede 1,500 Arbejdere og gennemførtes i Løbet af 14 Dage. Men langt talrigere er det Antal Tilfælde, hvor det er lykkedes os ved fredelig Forhandling, ofte under Samarbejde med Mændene, at gennemføre betydelige Forbedringer i Løn og andre Arbejdsbetingelser. Ogsaa den store Lock-out berører de kvindelige Fagforeninger direkte, idet en Del Kvinder i Jernindustrien er lukket ude. Men langt flere Kvinder baade i og uden for vore Organisationer er naturligvis berørte af den, idet ca. 20,000 af de udelukkede Arbejdere er gifte.

Den normale Arbejdstid er nu intet Sted længere end 10 Timer - i adskillige Tilfælde kortere; arbejdes der længere, betales for Overarbejde. Lønnen varierer i en forbavsende Grad. Daarligst betalt er Kvindernes saakaldte „naturlige” Arbejde: Syning og anden Hjemmefabrikation. Højest er Lønnen for de kvindelige Cigarmagere og Sorterere, der tjener fra 20-25 Kr. om Ugen.

De kvindelige Arbejdere i en Række Fag, som Tekstilarbejdere, Cigarmagere, Cigarsorterere, Typografer og Børstenbindere har tiltvunget sig økonomisk Ligestillethed med Manden i disse Fag, idet de betales efter samme Priskurant

som disse. Spørgsmaalet om Retten til at arbejde i alle Fag lige som Mændene eksisterer ikke for vore 11,000 organiserede kvindelige Arbejdere - de maa arbejde langt mere, end de ønsker det. Spørgsmaalet om Formuefællesskabet mellem Ægtefæller interesserer dem heller ikke stort - af nærliggende Grunde - og saaledes gaar det med flere af den moderne Kvindebevægelses Fordringer. Ligestillethed med Manden har vi, men de gifte Kvinder lever alligevel tit et Liv i Elendighed. De forstaar, at der intet Familieliv bliver, naar baade Mand og Kone skal arbejde 10 Timer hver Dag uden for Hjemmet.

Imidlertid arbejder de kvindelige Fagforeninger rolig og støt videre paa den Vej, der hver Dag bringer ny Resultater: snart 10 Øre mere om Dagen her, snart ½ Time mere Fritid der, og først og fremmest hver Dag nye Medlemmer til Organisationerne.

I adskillige Fag - og da navnlig for Syerskernes Vedkommende - har vi ganske vist langt tilbage, inden vi kan sige, som de mandlige Arbejdere i Danmark, at vi alle tilhører vor Fagforening; men navnlig de sidste 5-6 Aar har bragt os fremad med Stormskridt; vore mandlige Kolleger har indset, hvilken Fordel ogsaa de har af, at Kvinderne er organiserede, og vi ser Fremtiden i Møde med lyst Haab

Kilde

"Kvinden og samfundet" nr. 12, 1899, s. 178, Kvinfos kvindearkiv.

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Foredrag, Kvindebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/nelly-hansens-tale-ved-kvindekongressen-i-london-1899>